

Journalen

NYT PÅ
HVIDOVRE HOSPITAL
SEPTEMBER 2005

20 års jubilæum
for MR-afdeling
MR-tema side 4-7

Nu restaurant-
mad til alle
Side 3

Boom i
klamydia-prøver
Side 8

Topforsker fra USA bliver hjerneprofessor på Hvidovre

MR-afdelingen har været i front med sin hjerneforskning gennem 20 år. Derfor har hospitalet kunnet tiltrække et kendt navn som Terry Jernigan.

Side 4-7

Testen frikender. Overlæge Carsten Rygaard og bioanalytiker Ruth Christiansen arbejder med den nye HPV-test, der med stor sikkerhed kan udeklukke, lette celleforandringer skyldes forstadier til livmoder-halskræft.

HPV-test på Hvidovre Hospital

Hvidovre Hospital begynder som første hospital i Danmark at teste for HPV-virus, der kan give livmoderhalskræft

AF HANNE STETTING DUVÅ
FOTO: SUSANNE ØSTERGAARD

● Fra oktober 2005 vil folkeundersøgelsen for livmoderhalskræft i Københavns og Frederiksberg kommuner blive forbedret. Hvidovre Hospitals Patologiafdeling, der står for undersøgelsen, vil som supplement til en celleprøve i særlige tilfælde undersøge for HPV-virus. Kombinationen af de to analyser vil give et langt mere sikkert svar. Dermed vil mange kvinder, der før skulle undersøges en ekstra gang, fremover blive "frikendt" og dermed slippe for unødigt bekymring.

"Det skyldes, at man med langt større sikkerhed nu vil kunne sige om forandringer i cellebilledet skyldes en infektion, eller om det kan være forstadier til livmoderhalskræft," siger ledende overlæge Carsten Rygaard, Patologiafdelingen på Hvidovre Hospital.

De kvinder i folkeundersøgelsen, der vil blive HPV-testet, er kvinder over 30 år med lette celleforandringer. Celleforandringerne kan nemlig være et tidligt forstadium til

kræft, men er det langt fra altid. Forandringerne kan også bare være et symptom på almindelig infektion. Har kvinden derimod både lette celleforandringer og HPV-virus, er der større sandsynlighed for, at det drejer sig om forstadier til livmoderhalskræft. I disse tilfælde vil kvinden blive grundigt undersøgt af en gynækolog. Alle kvinder med svære celleforandringer gennemgår i forvejen en gynækologisk undersøgelse, og derfor er det ikke nødvendigt at teste denne gruppe for HPV.

Som regel ufarlig
Folkeundersøgelsen for livmoderhalskræft er et tilbud til alle kvinder mellem 23 og 59 år i Hovedstadens Sygehusfællesskab, H:S. Knap 60.000 deltager. Hvidovre Hospital står for folkeundersøgelsen, der er blandt landets største. I øjeblikket får 400 i Danmark årligt diagnosen livmoderhalskræft. Dette tal er halveret siden midten af 1960'erne på grund af folkeundersøgelser i hele landet.

HPV-virus er meget almindelig og som regel ufarlig. Fire ud af fem kvinder bliver smittet i løbet af deres liv. Livmoderhalskræft, der altid skyldes HPV-virus, er derimod meget sjælden. Kun én procent af alle kvinder vil i løbet af deres livstid udvikle kræft i livmoderhalsen. Der

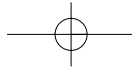
findes en række typer af HPV-virus og kun nogle af dem kan give livmoderhalskræft. De kaldes højrisiko HPV-virus eller HR-HPV.

HPV-virus overføres ved seksuelt samvær. Unge under 30, der typisk har et aktivt sexliv og skiftende partnere, vil oftere end resten af befolkningen være smittet med HPV. I langt de fleste tilfælde forsvinder virus dog af sig selv i løbet af nogle måneder. Og som oftest giver smitten ingen symptomer.

Der kan gå lang tid fra en kvinde bliver smittet med HPV, til hun eventuelt udvikler forstadier til kræft. Derfor vil hun sjældent kunne vide, hvornår og af hvem hun er smittet.

1000-2000 HPV-undersøgelser
De 1000-2000 kvinder, der forventes af blive undersøgt for HPV-virus i forbindelse med H:S folkeundersøgelsen, behøver ikke at gå til lægen to gange. Med den nye teknologi, der hedder "tyndtlagsmetoden", kan lægerne på Hvidovre Hospital nemlig tage HPV-testen af samme prøvemateriale, som de har brugt til at teste for celleforandringer. Det kunne man ikke med den traditionelle "smear test".

Yderligere oplysninger og kommentarer hos ledende overlæge Carsten Rygaard, Hvidovre Hospital, direkte telefon: 36 32 30 48. ■

Restaurantmad – nu til alle patienter

● Patienterne er vilde med at få personlig betjening og at kunne vælge mellem en stribe lækre retter. Hvidovre Hospitals meget presømte restaurant-koncept på to afdelinger har været en succes, viser en ny rapport. Hospitalets direktion har derfor efter et års prøvetid besluttet at udbrede ordningen til samtlige ca. 800 patienter.

Det betyder, at Hvidovres gammeldags centralkøkken over en periode bliver nedlagt. I stedet opbygges flere professionelle restaurationskøkkener i hospitalets kæl-

deretage. Ind til nu har den professionelle kok *Mogens Fonseca Pedersen* og hans 11 restaurationsmedarbejdere kørt konceptet med et enkelt køkken. Ordningen går ud på, at patienterne får en varieret menu ligesom på en restaurant. De kan selv vælge, hvad og hvornår de vil spise. Menuen indeholder både traditionel dansk mad og moderne retter fx med spændende krydderier. Og hvis man har lyst til en brownie i stedet for middagsmad, så er der heller ikke nogen, der vil løfte et øjenbryn. Der er frit valg. *stet*

FOTO: JOACHIM RODE

Kokken udvider. Alle patienter på Hvidovre Hospital får nu glæde af *Mogens Fonseca Pedersens* menu.

FOTO: SUSANNE ØSTERGAARD

Målrettet planlægning. Overlæge *Lillian Mørch Jørgensen* lægger planer sammen med en 86-årig patient.

Ældre hjemsendes tidligere efter målrettet træning

● Et nyt intensivt træningsprogram betyder, at ældre mennesker er klar til at komme hjem fra hospitalet halvanden dag tidligere end ellers. Det er resultatet af et projekt gennemført på Hvidovre Hospitals afdeling for ældre, Geriatrisk afdeling. Allerede ved indlæggelsen gennemgås patienten grundigt af en ergoterapeut. Ved en tværfaglig konference lægger læger, plejepersonale, ergoterapeut og fysioterapeut derefter en målrettet træningsplan.

"Vi kan gøre patienterne mindst lige så gode på kortere tid," siger specialeansvarlig overlæge *Lillian Mørch Jørgensen*. Geriatrisk afdeling har tre afsnit med ti pladser på hver. To af afsnittene deltog i projektet, mens patienterne på det tredje afsnit var kontrolgruppe. På

de to projektafsnit fik patienterne mere ergoterapi, og desuden indførte afdelingen et tættere samarbejde mellem de forskellige personalegrupper. Den gennemsnitlige indlæggelsestid for projektpatienterne var 20 dage, mens den var 21,5 dage for kontrolpatienterne.

Afdelingen er nu i gang med anden del af projektet, hvor man blandt andet vil tilbyde en ny hjemmeordning. Mens patienten er indlagt, vil afdelingens personale tage på besøg i patientens hjem for at fastlægge, hvilke særlige træningsbehov patienten har.

Patienterne på Geriatrisk afdeling er som hovedregel ældre mennesker over 65 år, der efter akut sygdom har et særligt behov for træning for at kunne klare dagligdagen igen. *cef*

Klar til rygeforbud for patienter

● Hvidovre Hospital bliver det første hospital i hovedstaden, der indfører rygestop for patienterne. Det sker efter nytår, men forberedelserne er i fuld gang.

"Medarbejderne skal uddannes i, hvordan de på den rigtige måde formidler det her til patienterne. De vil ikke have en politi-funktion, men gerne vejlede," siger lægelig direktør *Torben Mogensen*. Han er formand for den arbejdsgruppe, der arbejder med at gøre overgangen så let som muligt. Rygere vil fx få tilbudt nikotin-plastre ved indlæggelsen og blive vejledt i, hvordan de klarer de røgfri dage bedst muligt. "Vi ved, at de bliver nemmere raske, hvis de ikke ryger, fx inden en operation," siger han. Hospitalet vil også give rygerne tilbud om at starte et rygestop-kursus under indlæggelsen, som de motiverede så kan fuldføre bagefter. *stet*

20 års MR-forskning på eliteplan:

På rejse i hjernens hemmelige verden

MR-afdelingen på Hvidovre Hospital fejrer 20 års jubilæum 25. august. Afdelingen er med professor Olaf B. Paulson i spidsen kendt i forskerkredse kloden rundt. Det internationale ry skyldes afdelingens bidrag til kortlægningen af hjernen.

● I løbet af de sidste 15-20 år har forskere over hele verden kortlagt store dele af hjernen. I dag ved man en masse om, hvordan hjernen fungerer, fordi man helt bogstaveligt kan følge processerne fra fx tanke til handling. Det kan man takket være bl.a. MR-skanning, som forskerne på Hvidovre Hospitals MR-afdeling er specialister i.

Ved hjælp af magnetisme kan MR-teknikken indfange signaler fra atomerne i kroppen. Atomerne snurrer som snurretoppe, men i alle retninger. Kæmpemagneten ens-

AF HANNE STETTING DUVÅ

FOTO: JOACHIM RODE

◀ **Dynamisk.** Et stærkt forskningsmiljø bliver ikke skabt af højteknologi. Det kræver mennesker. MR-afdelingens leder professor Olaf B. Paulson er kendt for at finde de rigtige folk til afdelingen, der i dag består af godt 40 ansatte.

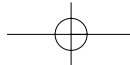
retter dem, så de alle kommer til at snurre med magnetfeltet. Derefter sendes en radiobølge ind og vipper atomernes spin-retning, og straks efter vipper de tilbage til deres oprindelige position, ligesom et træ, der har været bøjet af en stærk vind, vipper tilbage, når vinden stiller af. I forbindelse med denne bevægelse udsender atomerne en radiobølge, resonans, der kan registreres af en computer. Atomerne i de forskellige typer af væv afgiver forskellige radiosignaler. Hele denne proces er grundlaget for at konstruere billeder af hjernen.

Teknikken kaldes *neuroimaging*. Imaging betyder billeddannelse, og neuro betyder nerve, for nerveceller er hjernens byggestene. Derfor kaldes hjerneforskning også neuroforskning i lægevidenskabelige kredse.

Ved hjælp af neuroimaging kortlægger forskere løbende nye områder af hjernen. Fx ved man meget om, hvordan vi bearbejder synsindtryk, husker, indlærer, taler og tager beslutninger. Neuroforskerne kender også følelsernes rejse gennem hjernens nervebaner. De har kortlagt de områder dybt i hjernen, hvorfra følelserne udspringer – det limbiske system – og de ved, hvordan områder i det såkaldte cortex eller hjernebarken kan styre følelserne, sådan at mennesker kan fungere i sociale sammenhænge.

Neuroimaging bliver fx brugt til at udforske årsager til pinefulde lidelser som skizofreni, depression, epilepsi, Alzheimers og Parkinsons sygdom.

"Vi har forskningsprojekter inden for en række områder," fortæller MR-afdelingens leder professor Olaf B. Paulson. På sin computer viser han et tredimensionelt billede af en grålig, krøllet hjerneoverflade.

"Se engang, når vi ser på et træ bearbejdet vi billedet heromme." Han peger på et punkt bagest i hjernen, der lyser op. "Kigger forsøgspersonen på et blyant eller en hammer, så ved vi fra vores forskning, at synsindtrykket aktiverer endnu et område i hjernen. Området gør os klar til at gribe ud efter genstanden. Men kigger vi på træet eller et bjerg, sker det ikke. Hjernen reagerer ved ubevidst at "planlægge" en bevægelse, men kun hvor det er nødvendigt."

Vilddt avanceret i 1980'erne MR-afdelingen på Hvidovre er blandt verdens førende inden for forskningsområdet. Det skyldes bl.a., at hospitalets første MR-skanner var den første i Danmark, hvis ikke i hele Skandinavien, dengang teknikken var helt ny på verdensplan.

Hvidovre Hospital fik skannen foræret for 20 år siden af rejsekongen og mangemillionæren *Simon Spies*. Dengang kostede den en formue.

"Det var helt vilddt avanceret, at man fik bevilliget en sådan en i Danmark i 1984, og det har betydet, at vi har været med helt fra starten inden for området," fortæller Olaf B. Paulson.

Simon Spies havde været glad for sit ophold på Hvidovre Hospital, hvor han var blevet behandlet for en leverlidelse, og han ville gerne give en gave. Uden denne første MR-skanner var forskningen på Hvidovre næppe nået så langt. I dag har afdelingen tre MR-skannere, der kan skanne mennesker. Den sidste supermodel inden for MR-skannere fik

hospitalet som donation af Simon Spies Fonden i 2002.

Flad struktur

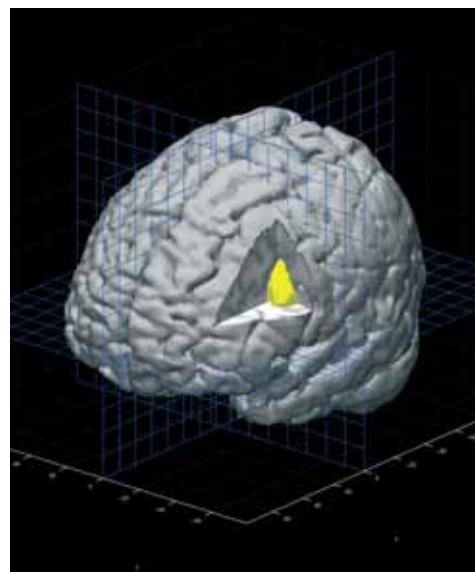
Men et dynamisk forskningsmiljø bliver ikke skabt af teknologi. Det kræver mennesker. MR-afdelingens leder professor Olaf B. Paulson er kendt for at finde de rigtige folk til afdelingen, der i dag består af godt 40 ansatte. Han har også sørget for, at afdelingen i dag samarbejder med en række andre forskningsinstitutioner både i Danmark og internationalt, og han er kendt for sin evne til at inspirere andre og søsætte originale projekter.

"Vi har lavet en struktur, der er meget flad. Vi har fx en teknikgruppe, en hjernegruppe og en overordnet gruppe, der koordinerer. Forskning med MR kræver en meget stor bredde og kontakt til en række andre forskningsinstitutioner," fortæller han.

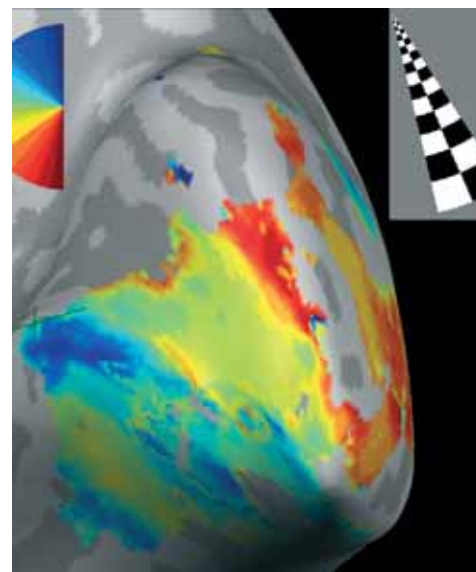
Sammensætningen af de ansatte er stor og bred. Gruppen består af bl.a. psykologer, læger, fysikere og ingeniører. MR-forskning kræver talent for tværfagligt samarbejde, så det er en nødvendig evne hos alle i afdelingen. De skal kunne lide at samarbejde indbyrdes, men også være dygtige til at skabe netværk:

"Den næste generation af skannere koster 50 mio. kr. stykket. Derfor er samarbejde med andre institutioner en forudsætning i dag," fortæller Olaf B. Paulson:

"Trenden i udlandet, fx Holland og Tyskland, er at flere universiteter og hospitaler slår sig sammen om et MR-center med den nye generation af skannere. Det kommer vi nok også til herhjemme."

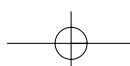
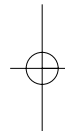
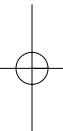
Fra synsindtryk til handling. Når mennesker kigger på ting, som vi ved, at vi kan gribe og bruge – fx en kuglepen eller en hammer – aktiverer vi ikke bare synsfeltet, men også de områder af hjernen, som man bruger til at håndtere genstande. Det hedder venstre præmotoriske cortex og er gult på billedet. Det samme sker ikke, hvis vi kigger på et bjerg eller et træ. Den hurtige aktivering, kan være en del af forklaringen på, hvorfor målmanden kan nå at se og gribe bolden i et splitsekund, forklarer Olaf B. Paulson. (Gerlach og medarbejdere).

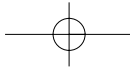

Hvad sker der i hjernen, når vi ser på noget? Afbildning af nethinden på synsbarken er bagest i hjernen. Øverst til højre ses en kile med sort-hvidt skakbrætmonster, som bevæger sig rundt i en cirkel med centrum svarende til kilens spids. Forsøgspersonen ser på centrum og får således aktiveret et udsnit af nethinden svarende til kilens placering. Øverst til venstre ses en farveskala svarende til den ene halvdel af nethinden, farverne i de enkelte dele af nethinden svarer til de farver, der er vist i synsbarken, som aktiveres, når kilen er ud for pågældende område i nethinden (Lund, Madsen og medarbejdere).

MR-afdelingen diagnosticerer og forsker

- MR-afdelingen er i front internationalt med sin hjerneforskning, neuroimaging.
- Afdelingen producerer også forskning inden for en række andre områder, fx lungesygdomme.
- Ca. 2500 patienter bliver hvert år skannet i MR-afdelingen. Den har landsfunktion for patienter, der skal opereres for epilepsi. Andre områder er demens, Parkinsons sygdom og hjerneskrader
- Professor Olaf B. Paulson, 65 år, har ledet afdelingen siden 1995. Han er samtidig professor på Rigshospitalets Neurobiologiske Forskningsenhed.
- Blandt de knap 40 ansatte er psykologer, neurologer, ingeniører, kemikere og fysikere.
- Afdelingen har tre MR-skannere til mennesker og en til mindre dyr, fx mus.

Vi udvikler vores hjerner hele livet

Helt vild med hjerner. Terry Jernigan elsker at tale om kortlægningen af hjernen. Hendes budskab er positivt. Vores hjerneceller gendannes gennem voksenlivet, og vi kan træne vores hjerner ligesom vores kroppe.

AF HANNE STETTING DUVÅ
FOTO: JOACHIM RODE

Modenhed er ikke bare et blødt og udefinerligt begreb. "I dag ved vi, at man med alderen får nogle fordele rent hjernemæssigt," fortæller Terry Jernigan, ny professor på Hvidovres MR-afdeling.

● Terry Jernigan har fulgt hjernens udvikling fra vugge til grav gennem hele sin karriere, og der er gode nyheder: Hjernen er dynamisk og udvikler sig hele livet.

"I gamle dage så man hjernen som statisk. Vi blev født med en masse hjerneceller, og så gik det ellers støt ned ad bakke. I dag ved vi, at det er forkert. I begrænset om-

fang sker der en gendannelse af hjernecellerne i voksehjernen," fortæller Hvidovres nye professor i neuroimaging Terry Jernigan.

"Vores ordforråd stiger jævnt hen undtagen til allersidst i livet. Vi bliver også mere fokuserede og bedre til at koncentrere os med alderen. Unge hjerner er til gengæld hurtigere på aftrækkeren. Der er kortere fra tanke til handling."

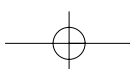
Terry Jernigan er et kendt navn i USA inden for MR-forskning. Hun er leder af en enhed med MR-forskning på University of California i San Diego. Her har den 54-årige psykolog ledet en række projekter, som har bidraget til kortlægningen af menneskehjernen (se artiklen side 4-5).

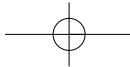
Forskningen viser, at vi skal træne vores hjerner livet igennem, lyder hendes optimistiske budskab:

"I et forsøg lærte man fx en gruppe mennesker at jonglere, som al-

drig havde prøvet det før. En anden lignende gruppe lærte det ikke. Efter af have jongleret dagligt i tre måneder, blev begge grupper MR-skannet. Hos jonglørerne blev et bestemt sted i hjernen større, mens det ikke skete hos kontrolgruppen. Bagefter fik man dem til at love, at de ikke ville jonglere i en periode på tre måneder, hvorefter de blev skannet igen. Og så var området blevet mindre igen," fortæller Terry Jernigan.

Vores fag afsløres i hjernen At Hvidovre Hospital har kunnet tiltrække et navn som Terry Jernigan viser, at den danske MR-forskning er i verdensklasse. Terry Jernigan viser dog ikke nogle af de typiske stjernerkykker, da Journalen interviewer hende. Hun virker blid og professoragtigt distraet. Men begejstringen brænder igennem, når hun taler om hjernens udvikling.

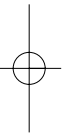

Skanning af netværket

● Gode netværk er en forudsætning for MR-forskning i dag. Hvidovres MR-afdeling samarbejder med institutioner i hele verden. I Danmark er projekterne bl. a. forankret i det nye Copenhagen Brain Research Center, CBRC.

Her er 10 eksempler:

1. Hvordan opfatter hjernen skønhed?
Forskningsprojekt om æstetik i samarbejde med Institut for Kunst og Kulturvidenskab, Københavns Universitet.
2. Hvad sker der i hjernen ved skizofreni?
Psykiatrisk afdeling, Bispebjerg Hospital
3. Kan vi forudsige depression?
Psykiatrisk afdeling, Rigshospitalet
4. Sprogforstyrrelser ved apopleksi.
Danmarks Pædagogiske Universitet
5. Kontrol af bevægelser.
Institut for Idræt, Københavns Universitet
7. Synsopfattelse.
Institut for Psykologi, Københavns Universitet
8. Neuroinformatik og dataanalyse.
Danmarks Tekniske Universitet, DTU
9. Behandlingsrespons ved dissemineret sklerose.
Sklerose Klinikken, Rigshospitalet
10. Tidlige forandringer i hjernen ved hukommelsesforstyrrelser og demens.
Psykiatrisk afdeling: Hukommelsesklinikken, Rigshospitalet

"Jeg kunne blive ved med at snakke om det her resten af eftermiddagen..", siger hun.

Hun fortæller om et andet forsøg, der tyder på, at vores arbejde sætter sig spor i hjernen.

"En gruppe af Londons taxi-chauffører blev hjerneskanet sammen med en kontrolgruppe. Chaufførerne skal kende hele den store by i detaljer. Det viste sig faktisk også, at et bestemt område i hippocampus, hvor vores rumlige evner sidder, var langt større end hos kontrolgruppen. MR-undersøgelserne viste også, at jo længere en chauffør havde kørt taxi i London, des større var området. Derfor er det ikke sandsynligt, at den gode stedsans kun skyldes, at det er en bestemt type mænd, der søger arbejde som taxi-chauffører. Forsøget tyder på, at morfologien i hjernen bliver ændret i forhold til det, vi arbejder med." ■

En fræk og farlig magnet

● Lad være med at gå derind med en gaffel i hånden, hvis der ligger en patient i skanneren!

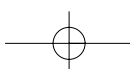
"Hvis man kommer for tæt på en af de store MR-skannere vil gafflen blive trukket ud af ens hånd og kan gennembore kroppen på den patient, der ligger i maskinen," forklarer cheffysiker i MR-afdelingen *Lars Hanson*. Ude på gangen har MR-afdelingens ansatte for sjov sat en masse gaffler på vinduet, der giver dagslys til skannerrummet. Alle gafflerne står lige ud i luften, som om de er ved at bore sig gennem ruden.

Magneten kan også være fræk. Det fortæller en anden medarbejder fra afdelingen, læge *Henrik Mathiesen*:

"Jeg kan fortælle en historie om dengang magneten langsomt trak kjo-len af en yngre patient, mens hun rullede ind i skanneren. Hun og lægen havde ikke tænkt på, at alle hendes knapper var magnetiske. Patienten gloede rimeligt mistroisk på lægen med et blik, der sagde "Hva' har du gang i?"

Heldigvis har der ikke været alvorlige ulykker i Danmark. Men sikkerhedsreglerne er skrappe. Hvis man har pacemaker eller kunstig hofte eller andre typer metal i kroppen, må man slet ikke komme indenfor i rummet. Afdelingens leder *Olaf B. Paulson* fortæller, at der har været ulykker i USA, hvor ansatte har mistet fingre, fordi de kørte af sted med et metalbord, som blev suget ind i magnetfeltet, og de i panik glemte at slippe bordet.

Til gengæld er MR-skanning ufarlig for patienterne, der er aldrig konstateret nogen bivirkninger ved metoden. ■

Sikker systematik. Folkeoplysning er godt, men screening er bedre, mener overlæge Henrik Westh. Her står han ved robotten, der kan gennemføre 150.000 klamydiatest om året.

Hvidovre-ekspert anbefaler hjemmetest for klamydia

Screening er mere effektivt end folkeoplysning, hvis man vil klamydiaproblemet til livs, siger Hvidovre Hospitals klamydia-ekspert

AF CHARLOTTE FRENDVED
FOTO: SUSANNE ØSTERGAARD

● Et systematisk tilbud om hjemmetest er det mest effektive, når man vil have flere unge til at teste sig for kønssygdommen klamydia. Infektionen er lumsk, fordi den ikke altid giver symptomer. Mange unge går rundt med klamydia uden at vide det og kan dermed smitte andre. For eksempel viser et systematisk test-tilbud på Frederiksberg, at godt én ud af ti er smittet. Hos kvinder kan klamydia udvikle sig til underlivsbetændelse og på længere sigt medføre barnløshed, underlivssmerter og

graviditet uden for livmoderen. Når klamydia opdages i tide, kan den til gengæld let behandles med antibiotika.

"Hvis man virkelig vil klamydiaproblemet til livs, vil det være ideelt at indføre en årlig screening af de 18-25-årige," mener Hvidovre Hospitals klamydia-ekspert overlæge *Henrik Westh*, Klinisk Mikrobiologisk Afdeling. Han hilser det velkomment, at Sundhedsstyrelsen nu lancerer en oplysningskampagne, men mener, at den snarest bør følges af mere systematiske henvendelser til de unge.

Henrik Westh har siden 2001 arbejdet tæt sammen med Frederiksberg Kommune om et screeningsprogram. Hvert år får alle 18-22-årige i kommunen et brev med information om klamydia, og alle 22-årige mænd får tilsendt et urinprøvetagningsæt.

"I løbet af de sidste fire år er der sket en stigning på 54 procent i antallet af mænd, der lader sig teste," fortæller

Robot på ekstra arbejde

Hvidovre Hospital er klar til at ekspedere det boom af klamydia-prøver, som er et af målene med en ny kampagne fra Sundhedsstyrelsen. Kampagnen skal øge unge menneskers opmærksomhed over for den udbredte kønssygdom. Foruden sikker sex og brug af kondom er budskabet, at man bør lade sig teste for klamydia, hvis man har været i risiko for at blive smittet.

"Kampagnen vil forhåbentlig øge antallet af test," siger overlæge *Henrik Westh*, Klinisk Mikrobiologisk Afdeling på Hvidovre Hospital. Her analyseres flere klamydiaprøver end på noget andet laboratorium i Danmark. Til det har afdelingen Europas mest højteknologiske robot til klamydiatest. Den kan klare 150.000 prøver om året, og når maskinen senere i år opgraderes, kommer kapaciteten op på det dobbelte. I år havde man regnet med at gennemføre 85.000 test, men med kampagnen kan det blive til endnu flere.

I øjeblikket kommer 85 procent af klamydia-prøverne fra kvinder. Mænd er mere tilbageholdende, blandt andet fordi testen i gamle dage foregik med en vatpind i urinrøret, hvilket er ret smertefuldt. Men nu er det blevet muligt at teste mænd ved en ganske almindelige urinprøve, og man håber, at det vil få flere mænd til at lade sig undersøge.

konsulent i Frederiksberg Kommunes sundhedsafdeling *Bjarne Rasmussen*. Næste gang vil man også sende prøvesæt ud til de 18-19-årige kvinder. Pigerne vil få to valgmuligheder. De kan enten indsende en urinprøve, eller de kan pøde fra slimhinden i skeden. De unge oplyses om, at tre-fem procent af testene kan vise et falskt negativt svar. Har de mistanke om, at de alligevel har klamydia, skal de derfor gå til lægen.

På baggrund af de gode erfaringer i Frederiksberg Kommune og i Århus Amt vil der som led i Sundhedsstyrelsens kampagne blive startet forhandlinger med amterne og kommunerne om lokale tilbud om screening. ■

Hvidovre Hospital Kettegård Allé 30, 2650 Hvidovre Hospital, Tlf.: 3632 3632, Fax: 3647 3941, www.hvidovre-hospital.dk
 Redaktion: Ansvarshavende redaktør, hospitalsdirektør Torben Stentoft. Journalistisk redaktør Hanne Stetting Duvå. Journalist Charlotte Frenndved. Redaktionsudvalg: 1. reservelæge Jens Lykkegaard, Reumatologisk Klinik. Bioanalytiker Nynne Kristensen, afs. 339. Portør Michael Nybo, afs. 240. Uddannelseskonsulent Elin Drevsholt, afs. 046. Konsulent Henrik Larsen, afs. 133. Personalefaglig konsulent Bjarne Rud, afs. 133. Ledende oversygeplejerske Stine Fjølsterang, afs. 531. Klinisk fotograf Per Rasmussen. Klinisk fotograf Susanne Østergaard. Pressefotograf Joachim Rode. Layout: Jens Otto Emmich, zentens. Tryk: Green Graphic. Oplag: 2.500. JOURNALENS kontor: Afsnit 133, tlf. 36 32 60 00. E-mail: hanne.duvaa@hh.hosp.dk